

ГАБРИЕЛА ЦАНЕВА

ДОГОНВАМ БЯГАЩИЯ ДЕН

Всички права запазени. Нито една част от тази книга не може да бъде размножавана или предавана по какъвто и да било начин без изричното съгласие на автора и на издателство „gabriell-e-lit”.

© *Габриела Цанева, автор, 2019*
© *Габриела Цанева, художник, 2019*
© *Габриела Цанева, корица, 2019*
© *Издателство „gabriell-e-lit”, 2019*
ISBN 978-619-7520-05-7 за pdf

ГАБРИЕЛА ЦАНЕВА

ДОГОНВАМ БЯГАЩИЯ ДЕН

Издателство

gabriell-e-lit

София, 2019

СЪДЪРЖАНИЕ

ПЪРВА ЧАСТ

ИЗРИГНАХА ФОЙЕРВЕРКИТЕ

МЯСТО ЗА ДУШИТЕ НЕ ОСТАНА

СВЯТ И ЗАТЛЪСТЯЛ

ГЪРМЯТ ФОЙЕРВЕРКИТЕ

КАМБАНИ БИЯТ

НЕ ИСКАМ ДНИТЕ ДА СЕ СМЕНЯТ

ОТМЪКНАТИ ЛИЦА

ПРЕПУСКАТ ДНИТЕ

БЯЛАТА ПАСТ НА ДЕНЯ

НОЩТА НА МОЕТО ИЗРИГВАНЕ

НАХАЛНО-РАЗТОЧИТЕЛНО

НЕ ВИЖДАМ ВЕЧЕ СВОБОДА

ТЕЛЕФОНЪТ МЕ ОБЕСИ

КОРЕНИ, ЗАХВЪРЛЕНИ В НЕБЕТО

СИВАТА КАПСУЛА НА ДЕНЯ

ЧАСЪТ ЗА МИСЛЕНЕ ДОЙДЕ

ЧАСЪТ ЗА МИСЛЕНЕ

РАЖДАНЕТО НА ВСЕЛЕНАТА

ОТВЪД, ЗАД ЪГЪЛА

ЗВЪНЪТ НА ПЛАНЕТНИТЕ СФЕРИ

ТИХОТО ЖУЖЕНЕ НА МАШИНИТЕ

СНЕГЪТ СЕ РАЗТОПИ

СРЕД БЯЛА КИША КУЧЕ

БИТКАТА НА МУХАТА

ИЗГОРЕЛИ ПРЕСПИ

РАЗСЪМВАНЕ

КАМЪНИ ВЪВ ВСЯКА МОЯ КЛЕТКА

НЕ ИСКАМ ВЕЧЕ НИЩО

ЗАМЕНЯМ ВСИЧКО ЗА ПОЗНАНИЕ

ОТИВА СИ ДЕНЯТ И ИДВА УТРЕ

НЯМА НИ
ДУШАТА МИ КЛОКОЧИ
СЪС ВЗЛОМ ЩЕ ВЛЯЗА ТАМ,
КЪДЕТО НЕ МЕ ПУСКАТ
СЪС ВЗЛОМ
ПРЕЗ ВРАТАТА НА УСТНИТЕ ТИ
ВЕЛИКДЕНСКИ ЛЮЛЯЦИ
СЕТИВАТА НА ВЯТЪРА
ВЕЛИКДЕНСКИ ЛЮЛЯЦИ
НОЩТА ПРЕВАЛЯ

ВТОРА ЧАСТ

ЗАВРЪЩАНЕ КЪМ СЕБЕ СИ...
В САМИЯ КРАЙ НА КРАЯ
ЗВЕЗДИТЕ СА ПОД МЕН
НАЙ-КРАТКИЯТ ПЪТ ДО ВСИЧКИ ГАЛАКТИКИ
КЪДЕ СЕ ИЗГУБИХ
ГЛАДНИ КУЧЕТА КРАЙ КОФИТЕ ЗА СМЕТ
КОСМИЧЕСКИ БОКЛУК
ЗАТВОРИХ ОЧИТЕ СИ
ЩЕ НАМЕРЯ ЛИ ЖИВОТА СИ
ТОПЛИНАТА НА КЪЩАТА
ТОПЛИНАТА НА ЖИВОТА
МЕЖДУ ДЕЙСТВИЕТО И БЕЗДЕЙСТВИЕТО
СЪМ ЗАКЛЮЧЕНА
МЕЖДУ ДЕЙСТВИЕТО И БЕЗДЕЙСТВИЕТО
РАЗДВОЕНИЕ
ПОТОКЪТ НА ВРЕМЕТО
ПЪТЕШЕСТВИЕ
ДЕЗЕРТИРАЛОТО ВРЕМЕ
ВЪЗДУХЪТ ОКАМЕНЯ
СВОБОДЕН ЛИ Е ВЯТЪТЪТ
ВЯТЪРЪТ

СВОБОДАТА НА ВЯТЪРА
СВЕТЛИНИТЕ НА ХЪЛМА
ЧЕРНО И БЯЛО
ПРЪСТИТЕ НА ДЪЖДА
КРАЯТ НА НОЩТА
ТИШИНАТА НА СТАЯТА
НОЩТА ОТИВА СИ, ДЕНЯТ ДОЙДЕ...
ПЛОДОВЕТЕ НА МЪДРИСТТА
НОЩТА СЕ СКРИ
СЪНЯТ ЦЪФТИ
ДОГОНИХ БЯГЯЩИЯ ДЕН
ЦИКЪЛЪТ НА ЦЪФНАЛИТЕ КЛОНИ
РАЗЦЪФНАЛ ЦВЯТ НА РОЗА
ВЪРХУ БЯЛА ПЛЪТ
ПРЪСКИ В ТЪМНОТО
СЪБУЖДАНЕ
ДЛАНИ, ОГОЛЕНИ КАТО ОЧИ
ОБИЧАМ ТЕ
РОЗА ВЪРХУ ПЛЪТ
УСАМОТЕНИЕТО РАЖДА СВЕТЛИНА
КАПСУЛА ОТ САМОТА
УСАМОТЕНИЕ И ПУСТОТА
БЯГ
РУЧЕЙ
СЕЧ
ОТЗВУКЪТ
СВЕТЛИНАТА НА УСАМОТЕНИЕТО
ГАБРИЕЛА ЦАНЕВА ИЗДАДЕ
ПЪРВАТА СИ СТИХОСБИРКА
ОРИГИНАЛЕН ПОЕТИЧЕН ГЛАС

ПЪРВА ЧАСТ
НОЩТА ОТИВА СИ

ИЗРИГНАХА ФОЙЕРВЕРКИТЕ

МЯСТО ЗА ДУШИТЕ НЕ ОСТАНА

“Бог се роди, той е с нас” –
ще пеят утре и ще се надяват...
А днес предъкваме молитвата
сред вкусни зальци.
Стомасите се пълнят,
големят,
тъпчат се.
Наместват *се* в средата
на телата ни.
Обсебват ни.
Изяждат ни.
И място за душите
не остава.

24.12.1995

СВЯТ И ЗАТЛЪСТЯЛ

Свят и затлъстял,
денят се върна
при тия, които
го очакваха –
не с празник,
не с надежда,
не с бяло
във душите си –
дори и със умора не.
А с празнота,
която остана
незапълнена.
И този ден.
Душите алчно
чакаха –
да бъдат излекувани
със святост.
И не бяха.
И този ден.
После се свряха
в колибите
на телата си.
Пак там –
на топло.
Пак там –
на тъмно.

25.12.1995

ГЪРМЯТ ФОЙЕРВЕРКИТЕ

Изригнаха фойерверките.
Затрещяха празничните
фитили.
Треперят псетата.
Дъвчат опашките си –
свили
глави
до някой контейнер
В някой кашон.
Под нечия стряха
Под нечий балкон.
Или –
скрили
уши
под възглавниците
на твоя диван.

Трещят фойерверките.
И старците плачат.
И те търсят стряха,
и те търсят дом –
в топлото,
в тъмното
да се свият.
Да намерят подслон.
От старите спомени –
тъмните,
скритите –
да се укрият...

Гърмят фойерверките.
Трещят празничните
фитили.
Годината се гърчи
в пламъците им.
Съсухри се.
И изгоря.
Остави само бяла пепел.
И се разпиля.
Изгони падналия
сняг,
хванал с бяла
плесен
умовете.
Изчисти ги.
И чисти ги
остави
да блуждаят
между
“ще бъде”
и
“било”.

31.12.1995

КАМБАНИ БИЯТ

Камбани бият –
празник за телата ни.
Денят е мой –
със всички бъдни бдения.
Камбани бият –
разклатени в душата ми.
Светът е мой –
със всичките му измерения.
Камбани бият –
държа ги във ръката си.
Вселената - и тя е моя –
когато я отворя,
времето ще се роди.

Но тази пак
ще бъде тук.
И времето
ще бъде спряло.
Стооките чудовища
ще дебнат в мрака.
Старците пак
ще търсят закрила
под стрехите
на кухненските маси.
И избавлението
ще е цяло –
стооките чудовища
щом паднат в мрака.

01.01.1996

НЕ ИСКАМ ДНИТЕ ДА СЕ СМЕНЯТ

ОТМЪКНАТИ ЛИЦА

Не искам дните да се сменят –
един след друг отмъкват ми лицата.
За мене нищо не остана.
Оглеждам се в огледалата –
кристални сенки, кишав сняг
и кладенци дълбоки,
поели целия живот.
Реки широки се вливат в тях.
Напред назад, напред назад –
водата се разтича.
И сиви сенки тънат в мрак.

Напред назад, напред назад
се вирам.
В сивите огледала образа си
не намирам.
Кристални сенки
кристален прах покрива ги.
Дъхът ми като ураган измива ги.

Листата падат в жълтата гора.
И всеки лист е с моите лица.

05.01.1996

ПРЕПУСКАТ ДНИТЕ

Препускат дните –
яхнали крила на змей.
Полепнаха с искрящите му люспи.
Разбягват се –
към хилядите светове,
понесли ме със себе си.

Змията тръсна своята
глава.
Птицата на мъдростта
избяга
от устата ѝ.
Отвори клюн –
изплю яйце.
Галактиката колабира.
Изпръска с мляко
сриналото се небе –
разбра, че си отива.

Избухна новото яйце.

08.01.1996

БЯЛАТА ПАСТ НА ДЕНЯ

Денят отвори бялата си паст –
в утробата си гладна ме погълна.
И няма път назад.
И няма път навътре.
Сред острите му зъби съм –
ще бъда смляна.

Нощта отвори черната си паст
и ме изплю.
Слузта се стича
по бялото ми тяло.
Навън е бяло.
Навън е бяло.
И сняг по мене пада.

Затрупа ме студът –
в утробата си ме погълна цяла.
И няма път назад.
И няма път навън.
Сред острите му зъби съм.
Окаменях –
ще бъда натрошена.

27.01.1996

НОЩТА НА МОЕТО ИЗРИГВАНЕ

Нощ е.
Нощта на моето изригване.
Възкръснах ли?
Родих ли се?
Или се върнах оттам,
където ме е нямало.
Нощта изяжда часовете си –
изплюва ги в душата ми.
Нахранена, душата ми расте.
Изпълва кухото ми тяло –
ще го скъса.
Нощта изяде часовете си.
Душата ми трепери сгушена
в дрипите на старото си тяло.

Денят дойде.
Зъзнещото Слънце –
все едно –
изхвърли хилядите си фотони.
Като със звездни ледове
замеря ни.
А те –
забързани към края
на Вселената –
преминаха през нас.

Пробити са телата ни.
И звездни ледове
фучат през тях.

28.01.1996

НАХАЛНО-РАЗТОЧИТЕЛНО

Светът пак посивя.
Предметите пак станаха
такива,
каквито са.
Душата ми заспа.
Умът се проясни.
Денят пак заприлича
на всички други дни.

Но Слънцето изгря
от сивото небе.
Нахално-разточително
изхвърли си лъчите.
Изсипа ги
върз преспите
от пръхкав сняг.
Блестят –
нахално-разточително –
не в сиво,
пак във
цвет.

29.01.1996

НЕ ВИЖДАМ ВЕЧЕ СВОБОДА

ТЕЛЕФОНЪТ МЕ ОБЕСИ

Прозорецът ми избледня.
Предметите изгубиха цвета си.
Прозорецът ми почерня.
Страхливо скрил се зад завесите
светът избяга.
Остави ме сама.

Нагърчен като кичур от косата ми,
изтлял във мрака –
кабелът на телефона ме
обеси.
Обесил
цялата Земя
с препускащи импулси –
зовящи,
бягащи,
крещящи,
искащи,
неискащи,
препълнени,
отхвърлени –
човешки знаци
за съществуване.
И опит за докосване.
Нагърчен като кичур от косата ми –
не ме обеси.
Върза ме.

29.01.1996

КОРЕНИ, ЗАХВЪРЛЕНИ В НЕБЕТО

Нервите ми са оголени –
като изтръгнати проводници.
До бяло нажежени са
и съскат –
при всяка глътка въздух, с която ги обмивам;
при всеки тласък на сърцето,
при всяка мисъл, с която ги поливам.

Аз пак съм на ръба.
Не мога да погледна
Бездната.
И ето –
не виждам вече
Свобода.
А само
страховитото
изтръгване на корени,
захвърлени
в небето.

30.01.1996

СИВАТА КАПСУЛА НА ДЕНЯ

Излязох от сивата капсула
на дома си.
Тръгнах по белите улици.
Снегът скърцаше от студ.
под краката ми;
стъпките ми го топлеха
и той пееше.
Звъняха жиците на тролейбусите –
като ледени камбани биеха.
И резонираха във мен.

Излязох от сивата капсула
на духа си.
За кой ли път разбрах,
че хората лекуват.
Ликувах – скрита в себе си.
Затворих се във сивата си крепост.
Затръшнах всички порти.
Вдигнах всички мостове.
Водата в крепостния ров замръзна.

И тихи стъпки скърцат
по челото й.

31.01.1996

ЧАСЪТ ЗА МИСЛЕНЕ ДОЙДЕ

ЧАСЪТ ЗА МИСЛЕНЕ

Часът за мислене дойде –
когато други няма.
Захлопна старата врата –
и нищо не остана.
Часът за чакане настана.

Шуми улукът – пие дъжд.
Напуканата си уста
съм впила във дивана.
Часът за мислене дойде,
но мисли няма.

01.02.1996

РАЖДАНЕТО НА ВСЕЛЕНАТА

Продъниха се небесата.
Изсипаха се звездните потоци.
Потънаха във други светове.
Нагъната като кора на мозък е
Вселената.
Галактиките се докосват –
като неврони.
Пробягва ток през тях –
като наченки на съзнание.
Пробужда се Вселената.
Трепти
със хилядите милиони
звездни купове.
Блести.
Върти се.
изтича се душата ѝ –
през хилядите милиони
звездни бездни.
Души се –
като сварена кора на мозък е
главата ѝ.
Кой ще ѝ счупи черепа –
да се роди?

01.02.1996

ОТВЪД, ЗАД ЪГЪЛА

Ръбовете на стаята ми
се срещнаха в ъгъла.
Пробиха пространството,
скриха се в него.
аз останах
в мойта половина от света.
Главата ми се пръска –
как ли ще изглежда
нейната проекция
във точка?
А в отсечка?
В равнина,
във куб?
И там,
отвъд,
където
ръбовете на стаята ми
се срещнаха
и избуяха,
пробиха моя свят
и излудяха,
понесли всички измерения
със себе си.
Отвъд,
зад ъгъла
на мойта стая...

02.02.1996

ЗВЪНЪТ НА ПЛАНЕТНИТЕ СФЕРИ

Мислите ми бавно се завръщат –
гледам небето с различни очи.

Но пак в старото се загръщам
и само главата ми глухо бучи.

Бели звезди от небесната твърд се откъсват –
звънът на планетните сфери звучи.

Аз пак в тъмното се връщам –
заглъхнали са моите уши.

Съзнанието бавно се пробужда –
Вселената разкапана мълчи.

Не, тялото ми е преяло и преглъща
последните избягали лъчи.

23.02.1996

ТИХОТО ЖУЖЕНЕ НА МАШИНИТЕ

Загубих се –
сред тихото жужене
на машините.
Изпомпват въздуха
от пещите
от квадруполите –
кой знае още
откъде?
Изпомпват нещо
и от хората –
Кой знае още
от кого?
Изгубих се –
сред тихото жужене
на чужди гласове.
Изгубих се –
сред чужди думи
не намирам моите...
Забравих се –
забравих мислите си
и това,
което с тях прокудих.
Заклучих се –
отново както някога,
когато избор нямах.

Захлупих се –
и изпод похлупака
бял,
похлупена
поглеждам света –
цял.

Не го намирам.
И себе си отдавна
не откривам.
Отново и отново –
както някога.

Дали днес
избор
имам?

24.02.1996

СНЕГЪТ СЕ РАЗТОПИ

СРЕД БЯЛА КИША КУЧЕ

Снегът се разтопи –
градът се наводни.
Сред бяла киша
куче тича
със светнали очи.
Изправило уши –
небето с тях промуши.
Сред бяла киша
куче тича –
опашка рунтава върти.
Муцуна рошава навежда –
небето в локва се оглежда.
Снегът се разтопи.
Градът се наводни.
Земята се изцежда.
Човек сред бялото върви
и мисли, че проглежда –
“Светът се промени!”
Но само тъй изглежда.

03.02.1996

БИТКАТА НА МУХАТА

Една муха се бори
с грапавините на дебел мокет –
не може да лети.
Душата ми се умори.
Опиянена от мириса на стар букет
главата ми се разбунтува
и скъса късите юзди на мисълта.
Фантазията ми изплете
слънчеви крила за малката муха,
завърза ги за полилея –
превърна глухата му светлина
във звезден вихър.

Една муха се бори
с грапавините на дебел мокет –
не полетя.
Душата ми умря.

21.02.1996

21.02.1996

Една муха се бори
с грапавините
    на дебел мокет –
не може да лети.
Тежи,
полепнала
от миризмите
    на кофите за смет.
Душата ѝ се умори –
лежи,
олекнала на пода.
Една муха се бори
да лети –
не може.

Опиянена
от мириса на стар букет,
главата ми се разбунтува –
сънува
своя бяг
и как
къса
късите
юзди на мисълта,
а тя лудува.
Фантазията ми се разбушува –
изплете слънчеви крила
за малката муха.

Завърза ги за полилея
и после с нея
заблестя –
превърна глухата им светлина
във звезден вихър
в края на
нощта.

Една муха се бори
с грапавините
на дебел мокет.

Не полетя.

Тежи върху крилата
кофата за смет.

Умря.

ИЗГОРЕЛИ ПРЕСПИ

Снегът вали –
натрупва бели преспи
върху листенцата на бор.

А после –
Слънцето гори ги.
Без избор са –
увисват на власинките
    бодливи –
като сълзи в разплакани очи.

Накрая –
вятърът суши ги –
във голи клони
вперила съм взор.

21.02.1996

РАЗСЪМВАНЕ

Камбани бият на разсъмване...
Душата ми е в клетка –
пресована –
гърми.

Камбани биха на разсъмване.
Звънят от песен
и разбудят
птиците.

Понесли ясен стон
с крилете си –
разнасят го.

Донасят го –
до мен.
Гърми душата ми –
от есен и
от тръгване...

Камбани бият – на изпращане.
Изгубихме и този рай...
Къде ще ни отвеят
ветровете на
Вселената?

Камбани бият – тръгваме.
А птиците –
понесли песен на крилете си
остават в рая.

03.03.1996

КАМЪНИ ВЪВ ВСЯКА МОЯ КЛЕТКА

НЕ ИСКАМ ВЕЧЕ НИЩО

Не искам вече нищо.
Само –
листата
на забравата
да ме покрият;

сред жълтите им
молекули
да се скрия;

саванът им
над мене
да увехне;

душата си
от тялото си
да изтрия
и болката
да секне.

ЗАМЕНЯМ ВСИЧКО ЗА ПОЗНАНИЕ

Дните ме затрупваха.
Минутите и часовете
се превръщаха
във тежки камъни,
увиснали за всяка
моя клетка.
Мислите ми чакаха
да се родят,
но нямаше спасение.
Зад склучения кръгозор,
заклучен зад очите ми
не виждах избавление.

Отправих взор
към края на Вселената.
Светът се сви, изтля.
Като във звезден колапс
го погълнах –
и няма светлина.

Заклучих всичко
в себе си.

Продъних се.
През дупката
проврях ръка.
Навих около китката си
правата на времето.

Промъкнах се
през образувалата се спирала.

И ето ме –
изправена и полудяла.
Отръсквам се –
от всички тежки камъни,
които,
захванати за всички
мои клетки
звънят като камбани.

Отръсквам се –
от всичките си
знания,
задръстили
омекналата ми глава.
Отръсквам се –
звънят
свободните
ми клетки,
трептят
със всичките си
окончания.
Тръбят
из цялата Вселена –
заменям
всичко
за...*познание...*

10.02.1996

ОТИВА СИ ДЕНЯТ И ИДВА УТРЕ

Отива си денят –
оставил лепкавите пръсти
на страха от вчера,
впити в гърлото високо.
Преглъщаш –
глътнал си страха си.
Отива си денят –
оставя лепкавата буца
на страха от утре.
Впива
клюн в тялото дълбоко.
Куца денят.
Отива си –
захапал те.
Зъбите си в теб оставя.

Изяжда те.
И нищо не остава.

И идва Утре.
С бялото на всичко,
което ще се
случи.
С пъстрото на всички
случки.
С черното на всяко
вчера.

10.03.1996

НЯМА НИ

Дните ме затрупват –
като тежки камъни.

Няма ни –
крещят.

Само крясъкът
остана ми.

Болките –
болят.

15.03.1996

ДУШАТА МИ КЛОКОЧИ

Бяга от очите ми сънят.
Душата ми клокочи -
иска да изскочи,
бликнала от своя ад.

Бяга от очите ми сънят.
Мъртви мигове възкръсват –
хващат ме за гушата
и ме душат.

15.03.1996

СЪС ВЗЛОМ ЩЕ ВЛЯЗА ТАМ, КЪДЕТО НЕ МЕ ПУСКАТ

СЪС ВЗЛОМ

Със взлом
ще вляза там,
където не ме пускат.
Срам –
душата си изгубих
ключалки стари
да отварям
сам
сама...

Сърцето ми се разлюля –
вратите стари
се продъниха.
Клокочеха
през тях
диви небеса.
Душата си изгубих.
На беса
отдадох си ума...
Когато се събудих
нощта изтля.

Звездите пукат се
като балони.
Вселената превърна се
в салони,
отрупани
със светлина.

Остана старата
врата.
Заклучена
пред мен стои.

Не знам –
кои
заклучена
държат я.

Не знам –
какво
зад нея крият.

Но знам –
със взлом ще вляза
там,
където тайни вият.

12.02.1996

ПРЕЗ ВРАТАТА НА УСТНИТЕ ТИ

Затворих очи.
През вратата на устните ти
влязох в Рая.
Звездите звъняха.
Въздухът бе жълт и сладък
от слънчеви лъчи
и цветни тичинки.
Пчелите плуваха
в златните ладии
на падащи листа.
Птиците се оглеждаха
в лъскавите лица
на зрели ябълки.
Змиите с изумрудени тела
се сливаха с кората
на дърветата.
Раят бе натежал
от желание
за познание.
Доброто
и злото
се дебнеха
в двата му края –
като магнитни полюси –
относително бягащи
от истинските полюси.
Затлъстели ангели
размахваха крила –
мъчеха се да преодолеят
райското притегляне.

Поисках да докосна очите ти,
тлеещи в дъното му
като черни дупки
(зениците ти бяха изяли
синьото на ирисите си).
Раят се разпадна.

Отворих очи.
Излязох от вратите им.
Тунелът
през пространството
се срути зад гърба ми.

27.03.1996

ВЕЛИКДЕНСКИ ЛЮЛЯЦИ

СЕТИВАТА НА ВЯТЪРА

Стене вятърът –
блъска в стените;
болен стича се
върху тях.

Стича се влага –
горчи в очите;
спича се въздух
край тях.

Спечен, въздухът
изпи тишината –
волен плисна се
пак.

Тътне изворът –
набъбва в земята,
буен разлива се
в цвят.

13.04.1996

ВЕЛИКДЕНСКИ ЛЮЛЯЦИ

Великденски люляци –
пак са разцъфнали.
Избухва небето в сълзи.

Великденски паяци –
пак са разпуснали
изплетени в бяло лъчи.

Великденски люляци –
изпийте душата ми,
лишена от цвят и очи.

15.04.1996

НОЩТА ПРЕВАЛЯ

Нощта преваля.
Вятърът пици.
Небето сваля
звездните си двери.

Отварям ги –
светът се задуши
удавен.

Прекрачих ги –
Вселената крещи...
Блестящи бездни,
шеметни въртопи,
като фонтан
избликнали
потопи...
Галактики с незнайни имена.
Изгарящи за миг слънца.
Фотонен газ,
изсмукан
от нагърчено пространство.
И време,
хукнало назад.

15.04.1996

ВТОРА ЧАСТ
ДЕНЯТ ДОЙДЕ

ЗАВРЪЩАНЕ КЪМ СЕБЕ СИ...

В САМИЯ КРАЙ НА КРАЯ

Преди години,
когато бях още дете,
главата ми се отвори.
През дупката на
черепа си
видях Вселената –
в стихове.
Красотата ѝ ме удари.
И вече никога не бях същата.

После Вселената
се затвори.
Далеч остана от мен.
Продължи да пулсира кротко –
като сърце.

Преди година –
вече не бях дете –
главата ми пак се отвори.
През дупката на
черепа си
видях Вселената –
в стихове.
Пустотата ѝ ме удари.
И вече никога не бе същата.
Шеметно се разбягва
към края на нищото.
И там – в самия край
на края –
където няма звезди,
материя,
енергия,
и Време,

а само
неструктурирано
пространство –
видях
(защото няма Време)
топлинната смърт на Битието.

Студено е.
И няма нищо.
За Разума – не знам.
Но там,
отвъд,
отвъд, отвъд,
отвъд неструктурираното
празно
е мястото на Разума.

Ще съществува ли – не знам.
Имало ли го е някога – не знам.
Но знам –
че днес, отвъд
отвъд, отвъд,
отвъд неструктурираното
празно,
където няма време,
звезди и светлина –
там Разумът ни дреме
и чака своя
час.

ЗВЕЗДИТЕ СА ПОД МЕН

Звездите са под мен –
разпукват се като фонтан
от снежни капки.

Звездите са зад мен –
издуха ги дъхът ми.

Звездите са за мен –
когато дишах,
вдишах ги.

Със пукот
се пукат
мойте алвеоли.

Какво ли
е да изгориш
от звезден огън?

Звездите са за мен –
когато гледах,
заклучих ги в очите си.
Затръшнах черните
кепенци на клепачите –
от страх да не избягат.

И пукат,
пукат мойте
алвеоли –
какво ли
е да изгориш
от звезден мраз...

22.02.1997

НАЙ-КРАТКИЯТ ПЪТ ДО ВСИЧКИ ГАЛАКТИКИ

Дупката в клетката
на ребрата ми жужи
от незададени въпроси.
Къде лежи
душата ми?
Къде я изгубих?

Изгубих душата си –
но открих тунел
през
пространството.

Изгорих душата си –
прогорих тунел
през
пространството.

През белия ми дроб
минава най-краткият
път
до всички галактики.

Но как гори, тежи
дупката
в клетката
на ребрата ми...

21.02.1997

КЪДЕ СЕ ИЗГУБИХ

Предметите изгубиха очертанията си –
не мога да ги докосна.
Аз изгубих тялото си –
не могат да го докоснат.

Гледам навън през очите си –
къде съм?
Като пълен с
памук
е въздухът край ушите ми –
къде съм?

Върховете на пръстите ми –
напук
на зимата
зажаднях
за студ.

Къде съм?

20.02.1997

ГЛАДНИ КУЧЕТА КРАЙ КОФИТЕ ЗА СМЕТ

Изгубена душа –
завръщам се към себе си.
В дванайсет през нощта –
разсеях се...
И утрото забрави да се
върне.
В дванайсет през нощта –
загубих се...
И утрото дойде.
В дванайсет през нощта –
намерих се.

Птиците не пеят.
Само гладни кучета вият
край кофите за смет.
Не смеят да се вкопчат
в тлъстите котаци,
изяли дажбата
на старите голтаци,
които –
утре ще се вкопчат
в старите корички хляб.
Не, няма хляб.
Птиците не пеят.
И утре няма пак
кучетата да се смеят,
изгонили
проскубаните котараци
от мухлясалия къшей
на стария голтак.

15.02.1997

КОСМИЧЕСКИ БОКЛУК

Хрупам

полусветлата цялост
на пространството,
което цяло
ме е изяло.

Хрупам –
зъбите ми скърцат
от оцелели спомени –
хрупкави
като
панаирджийски клечки,
омотани със
захарен памук.

Хрупам.
Напук
се пукат
розови балони –
милиони.

Хрупам.
Неук
остана
МОЗЪКЪТ МИ
тук –
космически
боклук.

04.04.1997

ЗАТВОРИХ ОЧИТЕ СИ

Затворих очите си –
лишени от храната
на околното
пробиха тунели
в главата ми –
от какво?

Затворих очите си –
лишени от светлината,
те изядоха мрака
в главата ми
за какво?

Затворих очите си –
уморени,
те се сгушиха,
сврени
под челото ми –
и какво...

05.03.1997

ЩЕ НАМЕРЯ ЛИ ЖИВОТА СИ

Ще намеря ли живота си,
или –
все чужд
ще живея?
Ще разбере ли коя съм,
няма ли –
да го проумея?

18.02.1997

ТОПЛИНАТА НА КЪЩАТА

Топлината на къщата
ме обгръща –
няма въздух край мен.

Аз пак съм същата
и се обръщам
на прага студен.

Всяка вечер се връщам –
захвърлям
света разгневен.

С къщата си се загръщам –
в нозете на
моя пес уморен.

19.02.1997

ТОПЛИНАТА НА ЖИВОТА

Топлината ми
я обгръща –
зимен въздух край мен.

Тя пак е същата
и се обръща
на пода студен.

Всяка вечер ме хваща
в своя поглед
смутен.

Тихичко се поклаща –
вкопчила се
във мен.

С козината си ме загръща –
вън от
света разгневен.

С голи ръце
я прегръщам –
диша въздух от мен.

Топла е нашата къща –
в ада студен.

19.02.1997

МЕЖДУ ДЕЙСТВИЕТО И БЕЗДЕЙСТВИЕТО СЪМ ЗАКЛЮЧЕНА

МЕЖДУ ДЕЙСТВИЕТО И БЕЗДЕЙСТВИЕТО

Между действието
и бездействието
съм заключена.

Не аз -
заключен е светът.

Между действието
и бездействието
оглупявам.

Не аз –
светът е оглупял.

Между действието
и бездействието
остарявам

Не аз -
избягал е мигът.

Между действието
и бездействието
се надявам

Не аз –
светът е цял.

Между действието
и бездействието
се намирам

Не тук -
намерих се отвъд.

Между действието
и бездействието
оживявам

Не аз –
а той освирепя.

Между действието
и бездействието
все намирам

Не отговор -
а път.

Между действието
и бездействието
оцелявам

Не в двасти век,
а в края на нощта.

Между действието
и бездействието
помъдрявам.

Не аз.

О, кой е помъдрял?

28.02.1997

РАЗДВОЕНИЕ

Главата ми е отворена –

през черепа ми фучат милион
светове.

Душата ми е затворена –
в клетката ѝ тупти едно
сърце.

Ръцете ми са отворени –
през дланите им изтича
любов.

Очите ми са затворени –
зад клепачите им е захвърлен
нечий зов.

Лицето ми е отворено –
с усмивка измивам нощта.

Ушите ми са затворени –
не чувам писъка на деня.

Устните ми са отворени –
пия с тях скръбта.

Гърлото ми е затворено –
надалеч стоя.

01.03.1997

ПОТОКЪТ НА ВРЕМЕТО

“Изтича времето” –
колко пъти
съм писала?
Колко пъти
съм мислила –
“като какво”?

Изтича времето –
като вода
в пустинята;
като капка пот
върху горещо чело.

Изтече времето –
колко пъти
съм мислила;
колко пъти –
със свито гърло.

Изтече времето –
докато
съм писала.
Изтече времето –
като какво?

Като спукан цирей;
като кръв от рана;
като дъх от устата
на мъртвец.
Като топлината от
Земята.

Като пламъка на
догоряла свещ.

Изтече времето.
Душата ми е
празна.

Изтече –
без да разбере –
като какво?

Изтече времето –
в душата ми остана
празно колело.

01.03.1997

ПЪТЕШЕСТВИЕ

Изтича времето –
и аз изтичам с него.

Нищо не остана
в стария саван на
тялото ми.

Увита в бял юрган,
душата ми заспа на
тъмно.

Умът ми зазвъня –
като стакан над
тлъста маса.

Разплискаха се
мислите ми –
като ураган.
Издухаха изтичащото
време.

Кой ще вземе
тежестта на
чакащото
Утре?

Тихо е. –
като във стан на
поразена от божи гняв
войска.

Заслужихме ли си съдбата –
да бродим из нощта
и да броим камъчетата
в краката си по пътя –
като трохи в покривката
на старата Земя...

Броя трохите по покривката –
със страх се вирам
в едрите ѝ дупки –
да не изтекат.

И както гледах –
през една от тях
видях
небето.

Трохите се превръщаха
в звезди.

През едри дупки се
изтичаха
в небитието.

Последвах ги.
През крив тунел
в пространството
се върнах на Земята.

Не разбрах –
вчера ли,
утре ли –
беше?

Моето куче
ядеше
мойта
храна.

16.02.1997

ДЕЗЕРТИРАЛОТО ВРЕМЕ

Минутите тихичко
умират –
тайничко, подличко
дезертират.

Крият се –
в своето измерение...

И аз тихичко
дезертирам.
Тайничко, подличко
убивам
бъдните си намерения.

Крия се.
И няма измерение,
в което тихичко
и здраво да се
впримча...

03.04.1997

ВЪЗДУХЪТ ОКАМЕНЯ

Сгъсти се въздухът –
не мога да го дишам.
Ръцете ми окаменяха –
като във калъп.

Главата си не мога
да раздвижа:

дори очите ми
стоят с фиксиран поглед –
там, отвъд;

дори ушите ми
не чуват – няма ехо,
няма звън...

Какво ли има там,
отвън?

Сгъсти се въздухът –
окаменя...

Окаменях –
като в капан
останях
пак.

24.02.1997

СВОБОДЕН ЛИ Е ВЯТЪТЪТ

ВЯТЪРЪТ

Вятърът изяжда
гланца на стъклата.
Драска с грозни пръсти
изсъхнали от пръст.
Сипе пясък,
хвърля го в огледалата
на слепите очи.
Хрускат песъчинки
под клепачите
и изяждат гланца
на зениците.
Стърже вятърът,
понесъл цялата земя.
Захвърля я
в самата нея.
Дълбоко –
вътре в нея
у забива.
Завива –
избавя се
от себе си.
И литва.

16.03.1997

СВОБОДАТА НА ВЯТЪРА

Свободен ли е вятърът?
Заклещен
в лепкавите пръсти
на масата
и туй, което тя
привлича –
увлича
в своя бяг
хрускавите песъчинки.
Но после ги изгубва
над пустинята.
И драска
с празни пръсти
изпръхнали очи.

24.02.1997

СВЕТЛИНИТЕ НА ХЪЛМА

Фаровете
на автомобилите просветват
по отсрещния хълм
като главни –
вятърът ги задуши.

Фаровете
на автомобилите
просветват
по отсрещния хълм
като звезди –
дъждът ги угаси.

02.04.1997

ЧЕРНО И БЯЛО

Земята черна е
небето – бяло.
Сипят се звезди.

Куче лае
като кречетало –
и дъждът вали.

Капки тропат
по перваза.
Пролетта рани

Куче лае –
като полудяло –
слънцето зари.

17.02.1997

ПРЪСТИТЕ НА ДЪЖДА

Пръстите на дъжда –
натежали от влага
се пукат в локвите
и гъделичкат паважа.

пръстите на дърветата –
напъпили от цвят
до пукване се лутат
като вятър по плажа.

Котките мяукат –
като кикот
на стари уличници...

После се пукат
в рядката кал –
очи, изпържени
във вакуум бял.

02.04.1997

КРАЯТ НА НОЩТА

Нощта преваля.
Кучетата спят.
Дори котаци
не мячат.
Вятърът е спрял.

Кога очите ми
ще се научат
да гледат в бяло
и да виждат цяр
за болките,
в които
животът ми
се вкопчи цял.

02.03.1997

ТИШИНАТА НА СТАЯТА

Тишината на стаята
се пропука.

Взриви нощта.

Оплоди
мрака на града.

Скри
всички улични звуци.

Попи
тънкия вой на капчука
(някъде котка мяука).

Откри
пролука в ритмичния
кучешки лай.

Старият скитник
засука влага от олука
и замечта за рай.

09.04.1997

НОЩТА ОТИВА СИ, ДЕНЯТ ДОЙДЕ...

ПЛОДОВЕТЕ НА МЪДРИСТТА

Когато денят си отива,
а друг още не е дошъл –
аз отварям вратата
в празното
и напразно се опитвам
да изляза отвън.

Ушите звънват;
очите пламват;
гърдите лумват –
като цветя.

Протягам длани –
и в тях отбрани,
падат плодовете
на мъдростта.

05.04.1997

НОЩТА СЕ СКРИ

Нощта се скри –
избяга в ъгъла,
подгонена
от светлината
на нощната ми
лампа.

Забулена,
с очи зад
черните коси –
последвах я.

Подгоних
нощните звезди –
избутах ги
зад ъгъла,
под тъмнината
на уличната
лампа.

12.03.1997

СЪНЯТ ЦЪФТИ

Нощта отива си –
денят дойде.

Защо не взе
със себе си съня,
заключил ме
в ума ми...

25.02.1997

ДОГОНИХ БЯГЯЩИЯ ДЕН

Нощта не си отиде.
Сънят избяга с мен.

Прегърнах лунен лъч
и с него –
догоних бягащия ден.

26.02.1997

ЦИКЪЛЪТ НА ЦЪФНАЛИТЕ КЛОНИ

Денят подпали небето.
Сухите клони цъфнаха.
Аз чаках догдето птиците
не замлъкнаха.

Нощта изяде полето.
Белите преспи изпръхнаха.
Аз останах догдето клоните
не изсъхнаха.

02.03.1997

РАЗЦЪФНАЛ ЦВЯТ НА РОЗА ВЪРХУ БЯЛА ПЛЪТ

ПРЪСКИ В ТЪМНОТО

Душата ми е жива рана.
Сърцето ми тупти.
Изпръсква в тъмното
кръвта ми
и утрото боли.

Душата ми е жива рана.
Кога разбрах – не знам.
Но по-добре не стана,
когато оздравях.

Душата ми остана рана –
сърцето ми тупти.
Разпръсква в тъмното
дъха ми –
и пак боли.

01.03.1997

СЪБУЖДАНЕ

Винаги ли спя наяве,
или някога се пробуждам –
не знам.

Знам, че все наранявам
и никога не ме е срам.
Знам, че все побеждавам
и продължавам натам.
Знам, че все омърсявам
и не искам да знам.

Винаги ли спя наяве,
или някога се пробуждам –
не знам.

Знам, че боли,
когато все наранявам,
знам...

Но дори когато
болката пробие съня,
аз пак знам,
че спя –
когато вие деня.

Само понякога,
рядко,
когато се сипе нощта –
аз се събуждам
сладко –
за болките да платя.

02.03.1997

ДЛАНИ, ОГОЛЕНИ КАТО ОЧИ

Дали ти удряш,
или те удрят –
все боли.

И днес боля,
когато удряхме
душите си.

И пак боли,
когато само
опипвам раните
с върха на дланите –
оголени
като очи.

02.03.1997

ОБИЧАМ ТЕ

Обичам те, мамо.
Толкова, че чак боли.
Но всичко от мен изтича –
не може да се задържи.

Обичам те, татко, много.
Но какво от това?
Винаги искам – много.
И все е така.

И теб обичам, мили –
колко – и аз не знам.
Моля те, прости ми –
да давам не знам.

02.03.1997

РОЗА ВЪРХУ ПЛЪТ

Болка –
разцъфнал цвят на роза
върху бяла плът.

23.03.1997

УСАМОТЕНИЕТО РАЖДА СВЕТИНА

КАПСУЛА ОТ САМОТА

Кога заспах –
преди година, преди две ли?
Или съм спала век?

Без чет са дните пропилены.

Мислите ми са пленени –
в ципестата клетка
на капсулата ми от
самота.

В лепкавата клопка
на бездна,
която ме отделя
от света.

06.03.1997

УСАМОТЕНИЕ И ПУСТОТА

Усамотението ражда
светлина –
изгаря тя очите ми.
Сълзите ми
гасят ги...

Усамотението ражда
топлина –
изгаря тя страните ми.
Сълзите ми
сушат ги...

Усамотението ражда
пустота –
отравя тя душите ни.

И опустял,
денят отива си.

03.03.1997

БЯГ

Душата ми се изпари –
разпръсна се във тясната ми
стая,
а после през прозореца ѝ
се измъкна и някъде се
спотаи.

Душата ми избяга;
умът ми я последва –
залутан във безкрая.
Сама съм –
мислех си – опустошена.
Сама съм –
мислех си – освободена.
Сама съм –
знаех си – спасена.

Не бях –
сама,
спасена
и свободна.
Душа си нямах;
глава си нямах...
Но АЗ нямах,
значи – бях.
А щом БЯХ,
значи – щях
отново с мислите си
да се впусна в бяг
и болките да следвам –
щях.

02.03.1997

РУЧЕЙ

Сама със себе си

останах.
Сама без себе си –
дали?
Дъждът вали –
на ручей стана.
В канавката се
скри.

Сама със себе си
останах.
Сама от себе си
се скрих
На ручей бърз
дъждецът стана –
в канавката,
уви.

07.04.1997

СЕЧ

Стоя –
като вкопана в себе си.
Дълбоко впивам корен
в “тук” и
в “днес”.

Стоя –
като дърво в основата
на къща,
на гора,
на сеч.

05.04.1997

ОТЗВУКЪТ

СВЕТЛИНАТА НА УСАМОТЕНИЕТО

След десетилетията на високопарни псевдопо-етически тиради, когато всеки изповеден лирически полъх се възприемаше като лъч надежда, дойде времето на “новаторството”, преоткриването на поетически азбуки, които постепенно започнаха да се превръщат в самоцелни главоблъсканици. Всъщност, всяка епоха има своите “възторжени” графомани, но и чистите си, неподправени лирични гласове, докосващи се до нещо под физическата ни обвивка и доказващи категорично, че значимата поезия не е нито форма, нито съдържание, а просто м а г и я. Може някой да зове духовете на Елиът и Паунд, на Валери и Перс, на Куазимодо и Унгарети, на Далчев и Геров, но завинаги да остане в “чистилицето” на фалшивите послания и акорди. Стиховете на Габриела Цанева “Догонвам бягащия ден” ме покориха, тъй като в тях звучи автентичната музика на вълшебството, избухват ярки образи не от чужди, а от собствените ѝ цветни сънища. Тя неслучайно поставя навсякъде датите на своите изпълнени с драматизъм видения, сякаш да ни подсказва, че са родени в два звездни мига, в нача-лото на две трудни и за нея, а и за всички нас, бълга-рите, години (1996 и 1997). Неочаквано в съзнанието ми изникна образът на пътуващия в каретата Паскал, който почувствал изведнъж как властно просветлението прониква в него. Имам чувството, че посвещаването в тайнството на битието и духа не може да стане наред панаира на всекидневието; за да достигне човек до него е необходимо временно да се затвори в себе си, да потърси отговори на измъчващите го въпроси за собствената му идентичност и да се опита да ги сподели с въображаемия читател. Нещо такова се е случило и с младата жена, започваща този необикновен, отворен за сетивата ни дневник, в святата нощ преди Рождество Христово. Озарението идва като мълния, понякога се появява от нищото, а понякога може да се измъкне и от обсебилите телата ни, натъпкани стомаси, за да освободи място за търсещата душа.

И ето, че поетесата ни повежда на невероятно пътешествие: година по-късно, в цикъла “Изгубена душа – завръщам се към

себе си”, тя ще си спомни как точно е станало чудото, как “през дупката на че-репа си/отново видях Вселената – стихове”. Думата “отново” подсказва, че срещата е втора; имало е и друга, в детството, когато красотата на многоцветие-то и многозвучието е пленила малката мечтателка. Същото ли е сега? Уви, не. Пък и онази мила, прив-лекателна за погледа и за слуха д е т с к а поетичност сякаш остава неизменна. Познаваме я от толкова лирични дневничета, в които искри любовта, радостта от откритията, надеждата... Повечето от тях си оста-ват като мили лични спомени, защото силата на пое-зията винаги е била във второто, неповторимото, персонифицираното проникване в четвъртото измерение. Истинското изкуство е да откриеш своя Вселена “отвъд”, в “неструктурираното празно”. И така започва едно друго времеизливане, непознато за физиката: то ту спира, ту полита в галоп, а сред инфарктните синкопи, когато пътищата “назад” и “навън” са затрупани, трябва да изгрее “зъзнещото Слънце” на одухотворената пустота. Възможно ли е подобно словосъчетание, или е щура измислица, псевдофилософстване на уморени сноби? Габриела Цанева не само доказва, че е възможно, но и с невероятна проникателност успява да ни разкаже какво се случва, когато светът избяга от теб и те остави сам. Кому ли е необходимо това? А може би на всички нас, които забравихме (или не се научихме) да оставаме насаме със себе си. Херметизмът сякаш е чужд не само на българската поезия, но и за нашата егоистично обсебена от все-кидневието душевност. Няма го в българският стих фавнът на Маларме, не от пустотата, а от многотията на вещите се стремим да извличаме и полза и позна-ние. Затова почти физически усещам нейния страх от тази истинска среща с Бездната, която е красива по своему, но и зловеща за несвикналия с неподвижната гора.

Затварянето в крепостта на своя дух ми на-помня за един весел филм на Спилбърг, където безс-трашните герои тръгнаха на дълъг път по вените и артериите на едно живо човешко тяло,едновременно възбуждащо и страшничко приключение. Но там все пак има реки от кръв и лимфа, водопади от фекалии и телесни сокове, докато Душата е сурова като готическа рисунка. Непозната е структурата ѝ, странни са движенията ѝ. Да, гледаш

света някъде отгоре, като в полусън, но неусетно се приближаваш до нещо вълнуващо, нетелесно, неопишуемо, може би към “звъна на небесните сфери”. Но е по-добре от онова жалко съществуване, когато “забравяш мислите си”, “изгубваш се сред чуждите думи” – самоидентификацията неминуемо минава през този дълъг коридор с два възможни изхода: “душата ми умря” или “фантазията ми се разбушува”. Бавно, както тежко болният преглъща въздух, и потъналия в саморазкриването си дух преживява не веднъж и два пъти съдбовни моменти, когато някъде – невидима дори за херметика – се вихри битката между светлината и мрака, между забравата и спомена за минали животи. Най-често чувствителните хора споделят с белия лист промените в усещанията си, но много рядко от допира с другото “аз” на стиха се ражда нещо цялостно, единно във всичките си детайли, привидно монотонно, но всъщност заредено с “подземен кипнеж” и драматизъм – както тази стихосбирка, а всъщност поема в две части.

Не е лесно да влезеш с взлом там, където сам не би желал да се пуснеш – в градината на собствените си болки и мъки. Авторката дори и не помисля да ги назовава като някое хленчещо момиченце, което търси евтино съчувствие. Тя изважда на повърхността само крайния резултат от пътуването си по мъките. Така ни става и по-близка, защото ние също започваме да си представяме филма на миналото, съпреживяваме кратките илюзии от светкавични срещи с “рая” и още по-светкавични падения надолу, към разпадането, към срутването на мечтите. И тогава сякаш се усещаме подготвени да навлезем заедно с нея във втората част на магическото приключение – дупката в срутения тунел на пространството отново е прокопана с чудовищни усилия, но човекът вече е тръгнал, излязъл е от баналната анонимност, от стереотипа на масово преживяното и – след двете потъвания – постепенно и решително се завръща към единствената си, непогрешимата си идентичност. Кризата на идентичността е може би най-страшната загуба, която ни сполетя в навечерието на XXI век, затова е и толкова важно да говорим за нея, да търсим лек. Древни мъдреци казват, че едва през ерата на Водолея ще излезем от корубата на “космическия боклук”. Или

както го изрича Габриела Цанева в едно от най-кратките си и най-дълбоките си стихотворения:

*Ще намеря ли живота си,
или –
все чужд ще живея?
Ще разбера ли коя
съм –
няма ли
да го проумея...*

И политическата, и световната промяна ни подтикват към това основополагащо за оцеляването ни търсене – ще се спасим ли от еднаквостта, от си-вата униформа на поведение, псевдочувства, псевдо-език? Това трескаво състояние на духа между “действието” и “бездействието”, когато често пъти уж целе-насочените ни действия са истинското бездействие в общочовешки план – и обратно: привидното бездействието – както в дзен-будистка притча – отвежда нап-раво към озарението. Изтича времето, ще се съгласим с поетесата, но времето на лъжата, на псевдоживота, на двете невиждащи очи. Като след кошмарен сън леко се приотваря третото око, окото на спасението. Ако не успеем, чака ни Апокалипсиса – и ще се раз-пръснем “като трохи в покривката на старата Земя”. Но и аз заедно с Габриела се надявам, че “нощта оти-ва си – денят дойде”. Този толкова банален образ, използван и от социални, и от сантиментални поети може би изведнъж ще се изпълни с ново съдържание. Но за да го усетим като откровение трябва да сме из-минали целия път по стръмната пътечка, която –отвежда до него – от падащата нощ, забулила в мрак най-светлия празник, до събуждането, съдържащо в себе си кошмара на тъй дългия сън. Не мога да си спомня друга българска стихосбирка, така убедител-но, така искрено разказваща един продължил две го-дини сън, който не завършва с хепи-енд. Дори Пенчо Славейков е по-милостив към себе си, като мечтае щастие. Малко преди Великден завършва тази изпо-вед, заредена като адска машина с болка, с опусто-

шение, но и със свръхзрение. тя ме кара да не мисля за направата, за поетическата техника, а да следвам гласа, който открива привилегията и тежобата на сво-ето трето око. Струва ми се, че това е една живителна формула за изморената поезия и една добра възможност за среща със самобитен, неподвластен на –шаблона, печелещ съчувствието ни творец.

*ст.н.с. д-р Георги Цанков,
предговор към първото издание*

ГАБРИЕЛА ЦАНЕВА ИЗДАДЕ ПЪРВАТА СИ СТИХОСБИРКА

Първата си стихосбирка „Догонвам бягащия ден” издаде поетесата Габриела Цанева. Това е втората ѝ книга след документалната повест „Миналото в мен”.

Стиховете в „Догонвам бягащия ден” са започнати в нощта преди Рождество Христово и са писани през 1996 и 1997 г. Те са обединени в няколко цикъла и провокират автора на предговора Георги Цанков да напише: „Не мога да си спомня друга българска стихосбирка, така убедително, така искрено разказваща един продължил две години съд, който не завършва с хепиенд.” Книгата има илюстрации, дело на авторката.

Габриела Цанева е завършила Математическа гимназия и е дипломиран инженер-химик. От 1993 г. тя е доктор на техническите науки, а през 1997 г. завършва Юридическия факултет и от миналата година работи като адвокат.

Поетесата има публикации в списание „Родна реч” и във вестниците „Век 21”, „Демокрация”, „Земеделско знаме”, „Народно земеделско знаме” и др.

Гергана Тодорова, в-к „Утро”, 8 януари 1999

ОРИГИНАЛЕН ПОЕТИЧЕН ГЛАС

Габриела Цанева има здрав земеделски корен. Навярно това я доведе в редакцията на „Земеделско знаме”. Родена е в град Русе, където е завършила Математическата гимназия. По-късно завършва висши науки. Тя е инженер-химик, адвокат... А може би преди всичко е поет, творец. Издаде е няколко книги с поезия, проза, есеистика, публицистика. В редакцията Габриела донесе своята стихосбирка „Догонвам бягащия ден”, от която подбрахме две стихотворения за нашите читатели.

Книгата е композирана, а навярно и създадена, под формата на дневник. Над всяко стихотворение е поставена датата на неговото написване. Стихосбирката представлява един лиричен дневник на поетесата, в който тя е запечатала мигове от своя живот, от своите вълнения, преживявания, мечти...

Лиричният дневник на Габриела Цанева не е само неин личен дневник, защото има общочовешко звучене, защото вълнува читателя, доставя му естетическа наслада, докосва съкровени кътчета от неговата душевност. И лиричните отклонения, и драматичните интонации ни представят една чувствена натура с остро светоусещане, една поетеса с оригинален художествен изказ. Поезията ѝ е новаторска и модерна. Но не псевдомодернистична и псевдоинтелектуална, каквито напъни изобилстват в немалко стихосбирки напоследък. Поезията ѝ е плод на нейния неспокоен творчески дух. В стиховете на Габриела звучи един оригинален поетичен глас. Нека ѝ пожелаем нови творчески висоти!

Кирил Назъров, в-к „Земеделско знаме”, бр. 17, 29.04.2004

**ИЗДАДЕНИ КНИГИ
НА ГАБРИЕЛА ЦАНЕВА**

1. „Миналото в мен”, документална повест, (изд. „Сеяч”, В.Търното, 1994 г., е-изд. „Литернет”, Варна, 2010 г.);
2. „Догонвам бягащия ден”, стихосбирка, (изд. „Елги”/”Авангард принт”, Русе, 1998 г.);
3. „Триви под снега”, роман, (изд. „Весела Люцканова”, София, 2000 г.);
4. „Реши се и ще си свободен”, сборник с есета и стихове, (изд. „Весела Люцканова”, София, 2001 г.);
5. „Шофьори”, новела, (е-изд. „Литернет”, Варна, 2008 г.);
6. „Заскрежени птици”, стихосбирка, (изд. „Буквите”, София, 2008 г., изд. „Изток-Запад”, София, 2011 г.)
7. „Светлата пътека към звездите”, стихосбирка, (изд. „Буквите”, София, 2010 г.);
8. „Врабче върху антената”, стихосбирка, (е-изд. „е-Книги”, София, 2010 г.);
9. „Искам себе си”, хайбун, (изд. „Изток-Запад”, София, 2011 г.);
10. „Състояния”, хайга, (изд. „Изток-Запад”, София, 2013г.);
11. „Бурята сплита ръце”, стихосбирка, изд. „Захарий Стоянов”, София, 2016 г.
12. „Високосният ден”, лирика, изд. „Захарий Стоянов”, София, 2018 г.

www.gabrielazaneva.free.bg

Габриела Цанева

ДОГОНВАМ БЯГАЩИЯ ДЕН

Българска, второ издание

Редактор Надежда Александрова

ИЗДАТЕЛСТВО

gabriell-e-lit

www.gabriell-e-lit.com

e-mail: gabriell-e-lit@mail.bg

Формат e-book

Обем 96 стр.

дизайн и предпечат

gabriell-e-lit